

ВІДГУК

**офіційного опонента, к.е.н., доцента Жидяк Олександри Романівни
на дисертаційну роботу Жук Марти Миколаївни
на тему «Організаційно-економічний механізм активізації
інноваційних процесів АПК України»,
яку подано на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним
господарством**

1. Актуальність теми дисертаційної роботи, її зв'язок з державними і галузевими програмами, пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.

Дисертаційне дослідження Жук Марти Миколаївни присвячене актуальним та практично значимим проблемам формування організаційно-економічного механізму активізації інноваційних процесів АПК України.

Нині інноваційна діяльність є фундаментом стабільного й ефективного економічного зростання як окремо взятої галузі, так і України загалом. Але відсталість технологічної структури, низький технічний рівень виробничої бази сільського господарства, недостатнє фінансування державою науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, брак фінансових ресурсів - не дають можливості економіці країни розвиватися в напрямку досягнення більш високих технологічних укладів на власній науково-технічній основі, коли наукові та дослідно-конструкторські розробки перетворюються в базовий елемент виробництва. Зокрема вітчизняне аграрне виробництво в цілому й далі залишається несприйнятливим до науково-технічних нововведень. Таке становище обумовлено як браком коштів, так і відсутністю в останні роки дійової державної системи стимулювання інноваційної діяльності, зачатки якої були поступово скасовані поправками до відповідних бюджетних та інших законів. Виробництво продукції сільського господарства на певний період часу лягло на

плечі господарств населення, яке змушене за відсутності технічних засобів і коштів на їх закупівлю перейти на примітивне ведення господарства

Актуальність проблеми створення сприятливих умов для інноваційної діяльності в аграрних підприємствах обумовлюється кількома чинниками: аграрною спрямованістю економіки України; зниженням активності інноваційної діяльності; необхідністю радикального підвищення ефективності сільського господарства, забезпечення розвитку виробництва конкурентоспроможної продукції. Саме цей напрям досліджень обрано в дисертації Жук М.М., в чому відмічається її актуальність.

2. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень.

Ознайомлення з дисертаційною роботою Жук М.М. дає підстави стверджувати, що наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації мають достатній рівень обґрунтованості. Вони базуються на глибокому аналізі теоретико - методичних положень та науково-практичних підходів щодо формування організаційно-економічного механізму активізації інноваційних процесів АПК України; є результатом опрацювання правових актів та значного за обсягом статистичного матеріалу щодо рівня інноваційних процесів у галузі. Достовірність одержаних результатів ґрунтується на логічному і конструктивному сполученні сучасних методів економічних досліджень та підходів математичного моделювання, узагальненні й розвитку теоретичних і практичних здобутків фахівців аграрної економіки, використання вірогідної інформації в практичній діяльності.

Структура і зміст дисертації свідчать про комплексний характер проведеного здобувачем дослідження. Висновки, наведені в дисертації, відображають глибину досліджуваної теми, побудовані в логічній послідовності. Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій також підтверджується їхньою апробацією на 4 спеціалізованих науково-практичних конференціях протягом 2014 -2015 рр. та засвідченим впровадженням до виробничого й навчального процесу.

3. Наукова новизна, теоретична і практична значущість дисертації.

Дисертаційна робота Жук М.М. характеризується певним внеском у розвиток теорії та практики методико-прикладних рекомендацій з удосконалення формування організаційно-економічного механізму активізації інноваційних процесів АПК України.

Основними науковими результатами дослідження, які характеризуються новизною, на наш погляд є:

1. Вперше на основі методу «форсайт» розроблена модель організаційно-економічного механізму активізації інноваційних процесів АПК, що дає змогу визначити найсприятливішу модель його інноваційного розвитку на довгострокову перспективу.

2. Удосконалено методичний підхід до узагальнюючої оцінки інноваційного розвитку АПК на основі чіткого критеріального підходу (економічного зростання, соціальної, екологічної результативності, технологічної безпеки, технологічної конкурентоспроможності, можливостей розвитку нових конкурентних переваг галузі та її суб'єктів) з урахуванням специфіки аграрного сектору.

3. Запропоновано напрями активізації інноваційних процесів АПК, шляхом цілеспрямованого поєднання поточних цілей та механізмів стимулювання інноваційної діяльності на різних рівнях управління.

4. Набули подальшого розвитку: методичний підхід щодо управління інноваційними процесами АПК; розробка організаційного механізму економічного стимулювання, як підготовки інноваційних проектів, так і їх освоєння у сільськогосподарському виробництві; визначення поняття «організаційно-економічний механізм» активізації інноваційних процесів; концептуальні погляди на формування організаційно-економічного механізму активізації інноваційних процесів АПК; інноваційна модель економічного розвитку АПК в середньо- і довгостроковому періодах.

Аналіз наукових результатів дозволяє зробити висновок, що за рівнем новизни наукових положень, висновків та рекомендацій є підстави стверджувати, що результати дисертаційної роботи Жук М.М. в сукупності вирішують наукову

задачу удосконалення формування організаційно-економічного механізму активізації інноваційних процесів АПК.

4. Повнота викладу в публікаціях наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Найбільш суттєві теоретичні та практичні результати досліджень, методичні розробки, висновки та пропозиції здобувача за темою дисертації опубліковано в 10 публікаціях загальним обсягом 4,1 ум. друк. арк., в т.ч. 3 – у наукових фахових виданнях, 3 – у наукових виданнях інших держав, 4 – у матеріалах наукових конференцій. З опублікованих праць 10 є одноосібними, з обсягом 4,1 ум. друк. арк.

Отже, можна зробити висновок, що якість, кількість і обсяг наукових праць опублікованих автором відповідають рівню кандидатської дисертації, а їх зміст за тематичною спрямованістю, сутністю та рівнем наукової новизни відповідають спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Структура дисертації повністю узгоджується із її назвою, метою і завданнями. Дисертаційна робота належним чином оформлена, наукові положення викладені достатньо, конкретно і логічно, висновки і рекомендації ґрунтуються на результатах власних авторських досліджень.

5. Дискусійні положення та зауваження до роботи. Дисертаційна робота Жук Марти Миколаївни не позбавлена окремих недоліків та зауважень, які можуть скласти предмет дискусії, а саме:

1. В першому розділі доцільно було б представити більш детально результати сумісного аналізу інвестиційних та інноваційних процесів в рамках розробки єдиної інвестиційно-інноваційної стратегії розвитку, що дозволяє винайти шляхи спільного розв'язання проблеми залучення інвестицій та реалізації на цій основі механізму структурно-інноваційного оновлення економіки.

2. У другому розділі необхідно було б висвітлити аналіз сучасних тенденцій інноваційної діяльності підприємств АПК та її інвестиційного забезпечення в розрізі регіонів України, які займаються сільгоспвиробництвом.

3. Дисертація мала б ще більшу цінність, якби автор звернула увагу на необхідність здійснення заходів на підтримку міжнародної науково-технологічної

кооперації, трансферу технологій, захисту вітчизняної продукції на внутрішньому ринку та її просування на зовнішній ринок, як основних принципів державної інноваційної політики.

4. Дисертанткою переконливо обґрунтовані напрямки фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств АПК. Але вважаю, що доцільно було б роботу доповнити висновками про впровадження інновацій саме в систему і методи управління, що сприяло б підвищенню ефективності функціонування підприємств галузі.

5. Бажано було б більш детально розкрити використання таких інструментів фінансового забезпечення інноваційного розвитку галузі, як субсидії та пільги, які надає держава через державні установи та фонди.

Однак, наведені зауваження суттєво не знижують загальної позитивної оцінки виконаного дослідження і свідчать, головним чином, про складність поставленої мети.

6. Загальні висновки й оцінка дисертації. Дисертаційна робота Жук М.М. виконана на достатньо високому науковому рівні, містить нові теоретичні узагальнення та науково-методичні підходи до розробки теоретичних і практичних рекомендацій щодо вирішення проблеми формування організаційно-економічного механізму активізації інноваційних процесів АПК України.

Актуальність теми дослідження, науковий рівень і практичне значення роботи відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Дисертаційне дослідження охоплює широке коло питань, які дозволили автору всебічно вивчити поставлену проблему і досягти наміченої мети. Для роботи притаманні чіткість і логічність розв'язання проблеми дослідження, обґрунтованість і аргументованість методів і підходів до реалізації поставлених завдань. Мова дисертації чітка, грамотна, а її стиль носить науково-переконливий характер. Виконана дисертаційна робота узгоджена з напрямами досліджень за паспортом спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Рівень проведеного дослідження свідчить про наукову зрілість здобувача.

Аналіз змісту автореферату, друкованих праць за темою дисертації дозволяє зробити висновок, що в них достатньо повно відображено методику дослідження, його наукові результати і основні висновки. Автореферат відповідає за своїм змістом та структурою дисертаційній роботі.

Вважаю, що дисертантка – Жук Марта Миколаївна, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

**Кандидат економічних наук, доцент,
старший науковий співробітник відділу
податково-бюджетної політики
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
НААН України**

О.Р. Жидяк

«Підпис к.е.н., доцента Жидяк О.Р. засвідчую»
начальник відділу кадрів

